

Santa Creu de Jutglar

Olost

Ubicació

Comarca: Lluçanès
Lloc/Adreça: c. Vell s/n. Nucli urbà de Santa Creu de Jutglar. Olost

Coordenades:

Latitud: 42.00518
Longitud: 2.05966
UTM Est (X): 422129
UTM Nord (Y): 4650779

Classificació

Número de fitxa 08149 - 2
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Barroc
Segle XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: Inexistent
Observacions protecció: Normes subsidiàries de planejament d'Olost, 1992.
Número inventari Sí, IPA. 36786
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Vic. c/ Santa Maria, 1. 08500. Vic
Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dl., 18/02/2008 - 01:00

Descripció

L'església de Santa Creu de Jutglar es troba situada en un punt elevat al nucli urbà de Santa Creu, prop de les restes de l'antiga església romànica i la necròpolis medieval. Es tracta d'una església de planta rectangular d'una sola nau, acabada en presbiteri i amb una capella per banda, que allotgen sengles altars. Els murs són de maçoneria de pedra irregular amb restes d'arrebossat i cantonades diferenciades amb grans carreus treballats. La coberta és de doble vessant amb aigües laterals coronada amb un campanar de torreta de quatre ulls (dos dels quals tapiats), de teulada piramidal, el qual arrenca de la façana est. La façana principal, orientada al sud, està formada per un portal d'accés emmarcat amb brancals i llinda de pedra motllurada, amb la data de 1733 i una creu intercalada gravats a la llinda. Sobre el portal hi ha una fornícula de pedra motllurada de quart d'esfera i més a munt s'hi obre un petit òcul de pedra motllurada. Sota el carener hi ha una petita finestra emmarcada amb monòlits de pedra. A la façana oest s'hi obre una finestra emmarcada amb maó i s'hi adossen dos cossos de pedra amb teulada d'una vessant. La façana queda tancada per un mur de pedra que delimita el cementiri, les escales d'accés del qual estan formades per lloses d'antigues sepultures. Una d'aquestes lloses té la següent inscripció: VAS D / BENE / CIRER / 1751. La façana nord sols presenta una obertura a la part de la sagristia emmarcada amb maó que es troba actualment tapiada. La façana est té adossada la rectoria del segle XIX. A la part dreta de la façana hi ha unes escales de pedra que donen accés al campanar i a un primer pis de la sagristia, en el qual s'hi obre una finestra emmarcada amb maó. A la planta baixa de la sagristia hi ha una finestra emmarcada amb monòlits de pedra.

Història

L'església de Santa Creu de Jutglar es va construir al segle XVIII a un centenar de metres de l'antiga església romànica que fou abandonada als volts de l'any 1730. La seva construcció es deuria acabar vers l'any 1733, data gravada a la llinda del portal d'entrada. El Concordat entre la Santa Seu i el govern espanyol, realitzat el 1851, vingué a normalitzar les relacions entre la Santa Seu i el govern espanyol. El concordat tingué repercussions importants per a Santa Creu de Jutglar: una de les decisions preses fou realitzar un arranjament parroquial en totes les diòcesis de l'estat per racionalitzar la vella xarxa de parròquies. Aquest arranjament erigí Santa Creu de Jutglar en parròquia independent. A 1854 s'iniciaren els tràmits i l'any 1856 un informe aconsellava la independència de Santa Creu argumentat en tres raons: tenir un poble format, amb 230 feligresos i 38 cases reunides; estar a una hora de camí de la parroquial de Santa Maria; i per interposar-se entre les dues esglésies la riera Gavarresa, que en època de pluges dificultava el camí. Després d'uns quants anys de retard per conflictes polítics, finalment, l'any 1878 Santa Creu de Jutglar fou erigida en parròquia independent, i cinc anys més tard li fou adossada la rectoria. L'edifici no ha patit modificacions importants; després de la Guerra Civil el temple es retornà ràpidament al culte. L'any 1940 hi havia tres altars: en el major es venerava la insígnia de la Santa Creu; en l'altar de Sant Isidre es venerava la imatge del sant, de la Verge del Carme, de Sant Jaume i de Santa Teresa; i en l'altar del Roser, es venerava Sant Antoni i Sant Josep. L'any 1957 s'enderrocà l'ala del cementiri que es trobava adossada al presbiteri, i a 1967, a més de consagrar un nou altar major, i realitzar petites millores, Jona Rifà pintà un gran mural al fons del presbiteri. A 1991 es feren en el temple obres importants de conservació, arranjant totalment la teulada i reparant la volta i les parets.

Bibliografia

AADD (1984). Catalunya Romànica. Osona. Volum II. Enciclopèdia Catalana, S.A. FONT, Dani (1992). Resum històric de les parròquies de l'arxiprestat del Lluçanès. (inèdit). Inventari de patrimoni arquitectònic de Catalunya. Olost. Àrea de Coneixement i Recerca, Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya, maig de 1983.

